

LEERPLAN HOORN LAGERE GRAAD – KLAS JEROEN BILLIET

Algemeen:

De lagere graad is het letterlijke begin van een muzikale ontdekkingsreis. Naast de cursus AMV (algemeen muzikale vorming) krijgt de leerling “instrumentaal onderricht”. Dit gebeurt bij voorkeur in kleine groepjes samengesteld uit leerlingen met ongeveer hetzelfde niveau.

De lagere graad is bedoeld om **basisvaardigheden** te ontwikkelen. Dit gebeurt op vele vlakken en niveaus: instrument-technisch, algemeen-muzikaal, maar ook op affectief, sociaal, taalkundig en micro-organisatorisch vlak worden vaardigheden aangebracht.

De leerling wordt door de leraar gestuurd in zijn ontdekkingstocht naar de beheersing van het instrument. De perfecte beheersing is hierbij niet het doel, wel het aanleren van basistechnieken (bv. toonvorming, vingerzettingen, ademhaling,...), basisattitude (bv. studiemethode, houding, luisterbereidheid, geduld,...) en basiskennis (vb. hoe werkt het instrument, hoe behandel ik mijn instrument, hoe lees je een partituur, hoe maak je muzikale zinnen,...)

Lagere 1 (initiatie) en Lagere 2

Bijzonderheden:

“*alle begin is moeilijk*” . Als leerkrachten en ouders moeten we daarom beginnende leerlingen in de eerste plaats ruimte laten om op een ontspannen manier een instrument te leren bespelen. Daarom is het belangrijk een **geduldige** attitude aan te moedigen bij de leerling. Het eerste jaar instrument-spelen is bij uitstek een jaar van **experiment**: je voorkeursinstrument leren kennen en een goede basis leggen om je latere vaardigheden op te bouwen.

Leerlingen hoorn beginnen bij voorkeur op de (enkele) **Fa-hoorn**. Hoewel dit zeker niet de meest eenvoudige keuze is heeft deze als voordelen dat hij een brede basis biedt voor de verdere ontwikkeling van timbre, trefzekerheid en ademhaling. Kinderen die door omstandigheden op een dubbelhoorn of groot model enkelhoorn spelen dienen extra aandacht te besteden aan houding. Het valt voor de meeste kinderen onder de 12 jaar aan te bevelen een aangepaste kinderhoorn te gebruiken (vb. Hans Hoyer 3700 of Roy Benson/Thomann kinderhoorn). Het spelen gebeurt bij voorkeur rechtstaand, al wordt ook een goede “zithouding” al van in het eerste jaar aangeleerd.

Exacte uitvoering van het oefenmateriaal is natuurlijk belangrijk, maar mag zeker niet boven “het al spelende experimenteren” en het aanleren van de juiste artistieke e motorische reflexen staan!

Vereisten voor de leerling:

- elke week de les stipt bijwonen
- elke dag** 10 à 20 minuten oefenen, bij voorkeur in kleine stukje op verschillende momenten

-een luisterende houding aannemen: luisteren naar wat je speelt, en je eigen muzikale resultaat proberen te verbeteren.

-regelmatig houding en positie mondstuk controleren in spiegel

-agenda bijhouden: studieduur elke dag aantekenen en opdrachten exact opvolgen, agenda aan de ouders tonen. De agenda wordt elke week op het einde van de les ingevuld.

-het instrument met zorg behandelen

Methodes:

-*Breeze Easy*, (John Kinyon) deel 1

-*speelboek hoorn*

ander lesmateriaal en stukken:

-zie referentie-lijst

-spelopdrachten: *geluidsnabootsingen, ademhalingsoefeningen, invulopdrachten, ...*

-toonladders: *zonder mollen/kruisen in L1; tot 2 mollen/kruisen in L2*

te ontwikkelen vaardigheden

creatie van klank	Houding: staan/zitten	noten sol'-do'', 2 wzt
liefde voor instrument	klankontwikkeling	exacte uitvoering
Basis studiemethode	“Stil” en “luid” spelen	mondstand
blaasstechniek-ademhaling	Aanzet: tu en du	vingerzettingen F-hoorn
Ritme, ritmeren	Spel-opdrachten	Toonladders (zie “lesmateriaal”)
luisteroefeningen	1x en 1b	Kleine intervalsprongen
Buzzen op mondstuk	bindingen	

basisvereisten voor overgang naar L3:

-basis van ademhaling onder controle

-luid en stil kunnen spelen

-tessituur van lage si b tot hoge do beheersen

-exacte uitvoering van een kort stukje (bv: *Breeze Easy I* les 12)

-vingerzettingen beheersen over de vereiste tessituur, 1 x en b

-B.E. minimaal tot les 12, *speelboek* minimaal tot les 10 beheersen

Lagere 3

Bijzonderheden:

In het 2de jaar zal de leerling zijn geleerde vaardigheden nog beter leren beheersen en ontplooiën. Er komt ook een gevoelige uitbreiding van de speelmogelijkheden.

Vereisten voor de leerling:

-zie L2

-in totaal een kwartier oefenen per dag, bij voorkeur op verschillende momenten

te ontwikkelen vaardigheden: alle vorige vaardigheden met uitbreiding tot:

Uitbreiding tessituur tot hoge mi en lage sol	Ademhoeveelheid en ademsteun	Toonladders tot 2 b en X
Alle x en b in de tessituur	uitbreiding intervalsprongen tot octaaf	gebroken akkoorden
“Aanpak” van een partituur	Zelfstandig duo’s spelen	“Adem-sluit-speel”beweging beheersen
Houding laten meegroeien	Accenten, kort-lang spelen	p, mf, F, FF
Plaatsing hand in beker	ventielonderhoud	Inzetten op teken
opwarmingsoefeningen	Muzikale lijn	Ademsteun

Method:

- Breeze easy deel 1 en start deel 2, (J. Kinyon)
- speelboek hoorn

extra lesmateriaal: zie referentielijst repertoire

Vereisten overgang naar L4:

- 2 vooraf opgegeven stukjes worden gevraagd te spelen op het klasexamen
- Tessituur tot hoge mi beheersen
- vingerzettingen x en b beheersen
- grote tertstoonladders tot 2x en B beheersen
- basis instrumentonderhoud
- notie van muzikale lijn en richting
- minimaal tot einde BE boek I gekomen zijn.

Lagere 4

Bijzonderheden:

L4 staat in het teken van de **overgang** naar de middelbare graad. Dit wil zeggen dat een deel van het schooljaar besteed wordt aan de voorbereiding van het “openbare examen”.

L4 is het sluitstuk van de lagere graad. Het is echt belangrijk dat alle basisvaardigheden goed beheerst worden. Daarenboven zal het spelen van speciale muziekstukken bijna elke les op het programma staan, en is “exactheid” in de uitvoering belangrijker dan in L1,L2 en L3. Naar het examen toe worden ook repetities met een pianist-begeleider voorzien.

Vanaf L4 is het voor de meeste leerlingen aan te raden hun vaardigheden ook buiten de academie verder te ontwikkelen, bv. in een muziekvereniging. Dit kan enkel vroeger indien de vereniging in kwestie een specifiek aangepast programma aan de leerling aanbiedt.

Vereisten voor de leerling:

- 20 minuten thuisstudie per dag zijn onontbeerlijk voor een goed examen.

- samen met de leraar wordt het examenprogramma opgesteld in de maand februari-maart
- de leerling neemt zelf voldoende initiatief en legt nieuwe inzichten en moeilijkheden of problemen tijdens de les aan de leraar voor.
- alle lesopdrachten worden exact opgevolgd

Methode:

- Breeze Easy* deel 2 (Kinyon)
- speelboek hoorn

te ontwikkelen vaardigheden: alle vorige vaardigheden, plus:

Tessituur van lage fa tot hoge fa (2 oktaven)	Dynamieken uitbreiden	Vingervaardigheid vergroten
Stuk met pianobegeleiding zelfstandig uitvoeren	Intonatie	Noten neerbuigen
studiemethode	Balans	Basishistoriek instrument
Werking instrument	Toonladders tot 4 x en b	

Vereisten overgang naar de middelbare graad

- 4 werken op het examen voorspelen, waarvan 1 studie, 1 plichtwerk en 2 keuzewerken. De laatste 3 bij voorkeur (maar niet verplicht) met pianobegeleiding.
- 1 van deze werken uit het geheugen
- beheersen van alle aangeleerde basisvaardigheden
- een mooie klankontwikkeling hebben, trefzeker zijn en correct een partituur van het vereiste niveau kunnen interpreteren
- aantoonbare vaardigheid in het samenspel met piano en/of vooraf opgenomen begeleiding
- een aantoonbare muzikale persoonlijkheid hebben, vatbaar voor verdere ontwikkeling